

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Комунальний заклад вищої освіти "Кременчуцька гуманітарно-технологічна академія" Полтавської обласної ради
Освітня програма	52657 Середня освіта (Українська мова і література)
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	014 Середня освіта

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

30.05.2025 р.

Справа № 1054/АС-25

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 01 "Освіта" у складі:

Островська Катерина Олексіївна – головуєчий,

Андрощук Ігор Петрович,

Гавриленко Тетяна Леонідівна,

Захаров Олексій Олексійович,

Коваленко Наталія Володимирівна,

Коренева Інна Миколаївна,

Огнистий Андрій Володимирович,

Попович Анжеліка Станіславівна,

Рябовол Лілія Тарасівна,

Скляренко Олеся Богданівна,

за участі запрошених осіб:

Крупіна Леся – представник ЗВО,

Діброва Ольга Віталіївна – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Комунальний заклад вищої освіти "Кременчуцька гуманітарно-технологічна академія" Полтавської обласної ради
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	52657
Назва ОП	Середня освіта (Українська мова і література)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Спеціалізація (за наявності)	014.01 Українська мова і література
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про умовну (відкладену) акредитацію.

За – 10, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Аналіз

У цьому розділі ГЕР надає оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Аналізу» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності за критерієм, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію

Критерій 1. Проектування освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Мета ОП – «Формування ЗК та ФК для виконання проф завдань та обов'язків освітнього, науково-дослідницького та інноваційного характеру в галузі середньої освіти, здатності до самостійної науково-педагогічної й освітньої діяльності в умовах ЗСО. Забезпечення підготовки конкурентоспроможних фахівців (бакалаврів середньої освіти), які володіють ґрунтовними знаннями й практичними навичками філологічних досліджень; ...». Мету слід переглянути: 1) вона не корелює з НРК для 6 рівня в частині «поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері проф діяльності або навчання»; 2) науково-педагогічна діяльність, згідно з п.24 ст.1 ЗУ «Про наукову і науково-технічну діяльність», це діяльність, яка здійснюється не в ЗСО, а «в університетах, академіях, інститутах та закладах післядипломної освіти»; 3) чому на ОП з 014 Середня освіта метою передбачено володіння практичними навичками лише філологічних досліджень, без вказівки також і на психолого-педагогічні/ методичні. Кореляції із заявленою в ОП предметною спеціальністю (014.01 Середня освіта (Українська мова і література)) потребує «Орієнтація ОП» в частині «.. на формування професійних компетентностей учителів української мови і літератури, зарубіжної літератури ЗЗСО», оскільки зарубіжна література не заявлена в контексті назви ОП чи предметної спеціальності; відповідної кореляції потребує й особливість ОП. Наказом МОНУ Про затвердження «Переліку предметних спеціальностей спеціальності 014 Середня освіта..» від 04.03.2024 №260 не передбачено поєднання української мови, літератури та зарубіжної літератури. В контексті мети, орієнтації ОП тощо акцентовано на «наукову діяльність», «наукова кар'єра здобувача», що є завданнями ОНП (магістр, ДФ), однак, ця ОП – бакалаврська освітньо-професійно програма, на якій навіть не передбачено кваліфікаційної роботи. В описі компетентностей та ПРН використовуються загальні поняття – «в області предметної спеціальності» (якої?), «засобами навчального предмету» (якого?); «ПРН7. Демонструвати знання основ фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності), оперувати базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності». Необхідно чітко вказувати про які науки, навчальні предмети наразі йдеться для забезпечення повної та зрозумілої для стейкхолдерів ОП інформації. В ОП не уведено ЗК «Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності» та відповідного РН – «знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності...», тобто, не враховано наказ МОН України «Про внесення змін до деяких стандартів ВО» від 13.06.2024 №842 (ГЕР усвідомлює, що безпосередньо цей наказ не стосується спеціальності 014, з якої наразі немає Стандарту ВО, однак, рекомендує врахувати на ОП цей наказ, що вже є усталеною практикою).

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

Визначена в ОП «придатність до працевлаштування – Заклади загальної середньої, спеціалізованої та позашкільної освіти на рівні базової середньої освіти», в частині «позашкільної освіти» не корелює з Класифікатором професій (ДК 003:2010 із змінами від 25 жовтня 2021 року № 810-21, зміна №10), а також з Професійним стандартом за професіями «Вчитель ...» (наказ Мінекономіки від 23.12.2020 №2736 чи з Професійним стандартом «Вчитель закладу загальної

середньої освіти» (наказ МОНУ від 29.08.24 №1225). Окрім того, в контексті «придатність до працевлаштування» вказано «на рівні базової середньої освіти», в інших частинах ОП йдеться загалом про «заклади загальної середньої освіти», потребує кореляції. В ОП не вказано/ не присвоюється професійна кваліфікація. При цьому, як зазначено у Звіті ЕГ с. 4, 5, «але зміст ОП засвідчує відповідність до Професійного стандарту від 23.12.2020». Окрім того, в описі предметної області, придатності до працевлаштування тощо вказано на підготовку вчителя. ЗВО варто розглянути доцільність присвоєння професійної кваліфікації, виходячи з Професійного стандарту «Вчитель ЗССО» (наказ МОН України від 29.08.2024 №1225) – «вчитель-бакалавр (із зазначенням спеціальності, предметної спеціальності, інтегрованих курсів)».

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

не застосовується

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

не застосовується

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

не застосовується

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

не застосовується

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

ГЕР погоджується з ЕГ (Звіт ЕГ с.6), що зміст ОП достатньо чітко структуровано, загалом забезпечуються компетентності та ПРН. Виняток – практично не забезпечено «ЗК7. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні» та «ПРН13. Демонструвати знання основних положень нормативно-правових документів щодо професійної діяльності, обґрунтовує необхідність використання інструментів демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності та прийняття рішень на засадах поваги до прав і свобод людини в Україні». В Таблиці 4.1 (Матриці відповідності) зазначено, що ЗК7 забезпечують ОК01 Історія та культура України, ОК08 Філософія та ОК10 Цифрові технології за професійним спрямуванням, однак, очевидно, що ці ОК не можуть забезпечити ЗК7. У силабусі ОК11 Основи професійної діяльності вчителя зазначено, що цей ОК забезпечує ЗК7, однак, аналіз змісту не підтверджує цього.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

На ОП не передбачено вивчення зарубіжної літератури як такої (що обґрунтовано, оскільки зарубіжна література не охоплюється заявленою предметною спеціальністю 014.01). Проте, є ОК27 Методика навчання мовно-літературної освітньої галузі (українська та зарубіжна літератури), що в частині зарубіжна література виходить за межі предметної області. ГЕР рекомендує увідповіднити зміст ОП до предметної спеціальності 014.01.

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

не застосовується

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

На ОП передбачено різні види практик, разом на практики відведено 27 кредитів, що є позитивним. Практикам передують теоретичні курси, чим забезпечується підготовка до практик. Виняток – відсутність на ОП зарубіжної літератури як такої, а ОК27 «Методика навчання мовно-літературної освітньої галузі (українська та зарубіжна література)» не може забезпечити повною мірою підготовку до проведення уроків із зарубіжної літератури, хоча проведення таких уроків передбачено робочими програмами практик, зокрема РП Переддипломна практика с.6 (завантажена на запит ЕГ). ГЕР рекомендує увідповіднити види та зміст практик до предметної спеціальності 014.01. Окрім того, потребує пояснення сама назва практики – «переддипломна», оскільки на ОП не передбачена кваліфікаційна робота, а також такий вид як «переддипломна практика» не передбачено Положенням про організацію освітнього процесу у ЗВО <https://surl.lu/fiotmz> (види практик с.7). Щодо практик передбачено «Підсумковий контроль – диференційований залік», однак згідним Положенням про організацію освітнього процесу у ЗВО (с.14) не передбачено такого виду підсумкового контролю, є лише залік та екзамен.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

не застосовується

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

не застосовується

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

не застосовується

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

не застосовується

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

не застосовується

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

не застосовується

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

не застосовується

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і

зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

не застосовується

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

не застосовується

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

У Відповіді ЗВО на Звіт ЕГ (с.2) зазначено: «У нашому ЗВО для представлення інформації про ОК ОП запроваджено саме силабуси, ..». Однак, ГЕР з'ясовано, що «робочі програми освітніх компонент (дисциплін)» передбачені Положенням про освітній процес (п.6.1, с.14) <https://surl.li/uybbhl> Власне наявність/розробка програм навчальних дисциплін відповідає чинному законодавству, зокрема п.12 ч.3. ст.34 Закону України «Про вищу освіту», згідно з яким, Керівник ЗВО в межах наданих йому повноважень: «забезпечує організацію та здійснення контролю за виконанням навчальних планів і програм навчальних дисциплін». В п.38.4 «Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності» зазначено: «наявність виданих навчально-методичних посібників/посібників .../ робочих програм...». Тобто, розробка силабусів є у сфері автономії ЗВО, однак програма/ робоча програма навчальної дисципліни передбачена чинним законодавством.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

не застосовується

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

ГЕР не може повністю погодитися з ЕГ (Звіт, с.12), що «викладачі щорічно оновлюють освітній контент на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі, вводять до змісту ОК нову інформацію, нормативні освітні документи, оновлюють контрольні завдання, інформаційні джерела». Так, РПНД ОК Вступ до мовознавства – джерела лише 2016 та 2018 років; Вступ до літературознавства – 2001, 2009, 2011, 2017, серед додаткової – 1958, 1996; ОК Психологія загальна_вікова – 1997, 1999, 2001; ОК Теорія літератури – серед основних переважають джерела 2003, 2007 років; ОК Літературне краєзнавство – 1965 (Вид-во: Радянська школа), 2005, 2007 років видання (оформлення літератури не відповідає чинному ДСТУ). Необхідно також переглянути перелік рекомендованої літератури в РПНД ОК Методика організації виховного процесу (є джерело 2029 року). Якщо з певних ОК наразі немає актуальної навчальної літератури, очевидно, НПП, хто їх забезпечує, доцільно розробити відповідні авторські підручники/ посібники.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

не застосовується

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Аналіз

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

не застосовується

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

З Відповіді ЗВО на проєкт Висновку ГЕР зрозуміло, що Атестація на ОП2024 здійснюється у формі двох комплексних іспитів – ОКЗ7 Компл іспит з української мови і методики та ОКЗ8 Компл іспит з української і зарубіжної літератури з методиками їх навчання. В систему Нацагентства не завантажено силабуси ОКЗ7 та ОКЗ8. На час роботи ЕГ та ГЕР на сайті ЗВО <https://surl.li/qmeebi> також не було силабусів цих ОК, щодо РПНД була лише для ОКЗ7 <https://surl.li/dogazp> (підтверджено у Відповіді ЗВО на проєкт Висновку ГЕР, с.2). В ній на с.26 зазначено: «Кожний екзаменаційний білет з «Української мови та методики її навчання» містить два питання (перше – із сучасної української літературної мови, друге – із методики навчання української мови) та завдання практичного характеру». При цьому, в переліку запитань є запитання з Педагогіки та психології, однак, вони не включаються в екзаменаційні білети. У переліку рекомендованої літератури – неактуальні джерела. У Відповіді ЗВО с.2 зазначено: «теми з педагогіки та психології, є допоміжним узагальненим інструментом, призначеним: для самостійної підготовки студентів; для консультацій викладачів; для формування цілісного бачення професійної діяльності вчителя. Ці питання не входять до екзаменаційних білетів». У Відповіді ЗВО с.2 також вказано, що РПНД ОКЗ8 Компл іспит з української і зарубіжної літератури з методиками їх навчання «Станом на теперішній момент... завантажено й оприлюднено на офіційному сайті кафедри». Її аналіз с.20 <https://surl.li/cc/wdbdth> засвідчив, що «Структура екзамену містить два блоки питань, спрямованих на перевірку знань із: 1) Історії української чи зарубіжної літератури; 2) методики навчання мовно-літературної освітньої галузі (українська і зарубіжна літератури)». Програма цього іспиту включає зміст з Педагогіки та Психології, однак, питання з цих ОК також не входять в білети. Тобто, білети обох кваліф іспитів на ОП за спеціальністю 014 Середня освіта не містять запитань з педагогіки та психології. Їх «наскрізна інтеграція у структуру комплексних кваліф іспитів» (на що вказано в РПНД) не дає змогу перевірити всі фахові комп (ФКЗ-9) та відповідні РН, дозволяє встановити лише рівень досягнення предметних (ПК) компетентностей та відповідних РН зокрема ПРН 1, 3, 5, 6 тощо. Отже, з урахуванням Відповіді ЗВО ГЕР не може підтвердити інформацію у ВСО, що «Комплексні іспити є комплексною перевіркою рівня відповідності досягнутих РН вимогам ОПП», а також у Звіті ЕГ с.2, що «комплексний іспит з української мови і методики навчання та комплексний іспит з української і зарубіжної літератури з методиками їх навчання, дозволяють встановити набуття компетентностей». Отже ГЕР не може також підтвердити, що ОП та освітня діяльність на ОП в частині Атестації відповідає ч.1 ст.6 Закону України «Про ВО» згідно з якою «Атестація – це встановлення відповідності РН здобувачів вищої освіти вимогам ОП». ГЕР вважає, що це є суттєвим недоліком (суттєвий недолік, невиключений до Переліку).

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

не застосовується

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Аналіз

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

У Відповіді на проєкт висновку ГЕР ЗВО посилається на Лист МОНУ <https://surl.li/lujagz> який не є інформативним для аналізу підкритерію 6.1, оскільки ним лише скасовується попередній лист МОНУ. На ОП викладається 30 НД (без практик та кваліф іспитів). Виходячи з Таблиці 2, шістнадцять ОК (власне профільних з укр мови та літ-ри) з цих 30-ти ОК забезпечують викладачі за сумісництвом або за суміщенням. При цьому ГЕР не може підтвердити, що всі вони забезпечують свої ОК на належному рівні, зокрема, є зауваження до відповідних РПНД щодо використання неактуальної літератури, у т.ч. країни-агресорки. У Відповіді ЗВО надає дещо іншу інформацію щодо статусу деяких НПП, на с.4 зазначено: «НД що викладаються на ОП дійсно забезпечується викладачами за суміщенням. Однак, ці НПП є штатними працівниками ...» ЗВО. Тобто, очевидно, вони є працівниками «за основним місцем роботи» і до них слід застосовувати загальні правила встановлення відповідності до ОК. Так Усатенко В. М.–ОК11 Основи професійної діяльності вчителя, декан пед факультету-усього 2 фах статті, які побічно стосуються ОК; Кулікова Т.В. (ОК22 Історична граматики, ОК18 Теорія літератури, ОК17 Практичний курс української мови, ОК15 Старослов'янська мова, ОК14 Сучасна українська літературна мова)–методист–лише 1 стаття у фах виданні і стосується лише Істор граматики. Кірічек І. Ю.–ОК21 Історія зарубіжної літератури, ОК30 Літературне краєзнавство, ОК20 Історія української літератури; ОК27 Методика навчання мовно-літературної освітньої галузі (укр та зарубіжна літератури), у Відповіді ЗВО-не суміщення, а сумісництво, стаж-менше 3 років, 0,25 ставки, але забезпечує 4 важливі ОК. Олійник І. О. – ОК29 Інклюзивна освіта, викладач фахового коледжу КГТА, асистент кафедри ПОГДІ, всі 3 статті у фах виданнях не стосуються ОК. Щодо НПП за основним місцем роботи, ГЕР встановили таке: Діброва О. В.–ОК26 Методика навчання мовно-літературної освітньої галузі (укра мова), ОК07 – Українська мова за проф спрямуванням–всі 3 статті, наведені на підтвердження відповідності не стосуються ОК; Непорада І. М. – ОК24 Методика організації виховного процесу–лише 1 стаття прямо стосується ОК (дві статті щодо молодших школярів); Московець Л. П.–ОК19 Педагогічна психологія–всі статті стосуються педагогічних працівників літнього віку; Алексеєва Т. М.–ОК03 Гігієна з основами екології, ОК05 Вікова анатомія, фізіологія та валеологія–заявлена лише одна стаття у фах виданні, інше–тези конференцій; Барда С. І.–ОК16 Психологія (загальна, вікова)–лише 1 стаття у фах виданні; Черненко В. П.–ОК10 Цифрові технології за професійним спрямуванням–немає статей у фах виданнях; Крот О. В. –ОК08 Філософія – наведено лише 2 статті у фахов виданнях, та й вони не стосуються філософії. Таким чином, ГЕР не може погодитися з ЕГ (Звіт, с.16), що «кваліфікація, професійний досвід НПП уможливають забезпечити ОК, які вони викладають за ОП» та досягнення відповідних ПРН.

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

У зв'язку із зауваженнями в рамках підкритерію 6.1 виникає запитання щодо процедури конкурсного добору викладачів і чи дають ці процедури можливість забезпечити потрібний рівень професіоналізму викладачів для успішної реалізації освітньої програми.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

не застосовується

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

не застосовується

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

не застосовується

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

не застосовується

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального

здоров'я

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

не застосовується

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

не застосовується

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Аналіз

1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

На ОП не присвоюються професійні кваліфікації, наразі ГЕР рекомендує розглянути доцільність її присвоєння, оскільки розроблено відповідний Професійний стандарт.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

не застосовується

4. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

не застосовується

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

Оскільки за Критеріями 5 та 6 виявлено суттєві недоліки, очевидно, СВЗЯВО ЗВО не забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу ОП та/або освітньої діяльності з реалізації цієї ОП (суттєвий недолік 8.5.1).

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

не застосовується

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

На сайті ЗВО на сторінці Проєкти ОПП (бакалаврат) за 2024 <https://surl.lt/vybxhk> немає проєкту ОП Середня освіта «Українська мова та література».

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

не застосовується

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Аналіз

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галуззями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

не застосовується

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

не застосовується

3. Заклад вищої освіти здатний сформуванати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

не застосовується

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

не застосовується

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації,

концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

не застосовується

6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проєктування освітньої програми

В ОП 2025: - розглянути доцільність присвоєння на ОП професійної кваліфікації, виходячи з Професійного стандарту «Вчитель ЗССО» (наказ МОН України від 29.08.2024 №1225) – «вчитель-бакалавр (із зазначенням спеціальності, предметної спеціальності, інтегрованих курсів)»; - переглянути мету ОП з урахуванням зауважень ГЕР; - забезпечити кореляцію мети, орієнтації ОП тощо (в частині підготовки вчителя зарубіжної літератури) із заявленою в ОП предметною спеціальністю (014.01 Середня освіта (Українська мова і література); - увідповіднити «придатність до працевлаштування» до Класифікатора професій (ДК 003:2010 із змінами від 25 жовтня 2021 року № 810-21, зміна №10) та до Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (наказ МОНУ від 29.08.24 №1225); - за відсутності Стандарту, в описі компетентностей та ПРН не використовувати загальні поняття – «в області предметної спеціальності», «засобами навчального предмету», «знання основ фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності)» тощо, натомість, чітко вказувати про які науки, навчальні предмети наразі йдеться для забезпечення повної та зрозумілої для стейкхолдерів ОП інформації; - у перелік компетентностей та РН увести ЗК «Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності» та відповідний РН – «знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності...» на врахування наказу МОН України «Про внесення змін до деяких стандартів вищої освіти» від 13.06.2024 №842.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

В ОП 2025: - зміст ОП увідповіднити до предметної спеціальності 014.01; - забезпечити ЗК 7 та ПРН13. До початку 2025-2026 навчального року переглянути назви, завдання та зміст практик, увідповіднивши їх до назви ОП і заявленої предметної спеціальності 014.01, а також до локальних актів ЗВО. Систематично проводити опитування здобувачів освіти щодо практик, наприклад, чи є для них зрозумілими правила і процедури організації практики, чи не перевантажені вони завданнями під час педагогічних практик тощо.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Систематично заохочувати здобувачів освіти на ОП до участі у заходах неформальної освіти, у програмах академічної мобільності, зокрема міжнародної.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

В РПНД на 2025-2026 навчальний рік та в подальшій освітній діяльності систематично актуалізувати переліки рекомендованої літератури. У поточній діяльності на ОП науково-педагогічним працівникам систематично оновлювати зміст ОК на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі. Якщо з певних ОК наразі немає актуальної навчальної літератури, НПП, хто їх забезпечує, доцільно розробити відповідні авторські підручники/ посібники. На 2025-2026 навчальний рік та в подальшій освітній діяльності: - забезпечувати всі ОК/ навчальні дисциплінами програмами/ робочими програмами; - розробити наскрізну програму практики. В освітній діяльності на ОП систематично з'ясовувати, чи надається здобувачам ВО своєчасно доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та ПРН, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих ОК, зокрема шляхом анкетування здобувачів освіти. У переліках літератури вказувати тематичні праці НПП, які забезпечують відповідну ОК. Уповноваженим особам/ структурним підрозділам у ЗВО систематично здійснювати контроль за якістю навчально-методичного забезпечення освітнього процесу, зокрема в частині систематичного оновлення змісту ОК на основі

наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі; а також в частині наповнення платформи для он лайн навчання необхідним навчально-методичним забезпеченням.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

На 2025-2026 навчальний рік переглянути програми/програму Атестаційного іспиту та забезпечити повноцінну перевірку і встановлення рівня забезпечення/ досяжності всіх ПРН, визначених в ОП, зокрема щодо педагогіки та психології. У програмах атестаційних екзаменів: - систематично оновлювати списки рекомендованих джерел; - конкретизувати «Критерії оцінювання відповідей здобувачів освіти» з урахуванням специфіки запитань та завдань з предметної спеціальності на ОП. Уповноваженим особам/ структурним підрозділам ЗВО систематично здійснювати контроль за якістю навчально-методичного забезпечення Атестації, зокрема і в частині оновлення змісту та переліків літератури у відповідних програмах.

Критерій 6. Людські ресурси

До початку 2025-2026 навчального року науково-педагогічним працівникам, щодо яких є зауваження ЕГ та ГЕР в контексті забезпечення відповідності до ОК, опублікувати необхідну кількість статей у фахових виданнях з проблематики ОК, що вони викладають. У поточній діяльності НПП на ОП увідповіднювати тематику статей у фахових виданнях, у виданнях, що індексуються у наукометричних базах Scopus і Web of Science, тематику монографічної літератури до проблематики ОК, що вони викладають. Уповноваженим органам/ структурам у ЗВО: - під час процедур конкурсного добору НПП на ОП для викладання конкретного ОК забезпечувати потрібний рівень їхньої академічної/ професійної відповідності/ кваліфікації; до початку 2025-2026 навчального року перевірити ОП щодо відповідності НПП до ОК, які вони викладають. Проводити анкетування «Викладач очима студентів» щодо кожної ОП окремо. Забезпечення виконання п.3 ч.2 ст.16 Закону України «Про вищу освіту», згідно з яким, СВЗЯВО передбачає здійснення комплексу процедур і заходів, серед яких і «щорічне оцінювання ..., науково-педагогічних ... працівників ЗВО та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті ЗВО, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб».

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

У поточній діяльності ЗВО опитувати здобувачів освіти щодо їх задоволеності різними видами підтримки, яка їм надається/ може бути надано у ЗВО, зокрема на ОП. Здобувачів та НПП опитувати щодо виявлення випадків дискримінації, корупції, сексуальних домагань, проводити роботу щодо запобігання таким випадкам.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

В ОП 2025 розглянути доцільність присвоєння професійної кваліфікації на підставі відповідного професійного стандарту та описати процедури присвоєння професійних кваліфікацій, як це передбачено ч. 1 ст. 9-1 «Освітні програми» Закону України «Про вищу освіту». Уповноваженим особам/ структурним підрозділам у ЗВО, загалом СВЗЯВО систематично здійснювати моніторинг ОП, виявляти недоліки та забезпечувати і контролювати їх усунення.

Критерій 9. Прозорість та публічність

На сайті ЗВО своєчасно викладати повну, точну та зрозумілу інформацію про ОП та НП, зокрема проекти ОП, робочі програми усіх навчальних дисциплін тощо.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>ГЕР 01 ID 52657.pdf</i>	Kvy4L+jYuAQ5/rNGdjA8SnytTNw+u96cVTyXC1Ach N4=

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ОСТРОВСЬКА КАТЕРИНА ОЛЕКСІЇВНА